



Pagrindiniai klausimai:

- Kaip keičiasi požiūris į mokymą ir mokymąsi?
- Koks Lietuvos mokytojų vyraujantis darbo stilius?
- Kaip mokytojai formuluoja mokymo tikslus?
- Kokius mokymo metodus dažniausiai naudoja Lietuvos mokytojai?
- Koks, mokytojų ir mokinių nuomone, yra mokinio vaidmuo pamokoje?

Lietuvos mokytojų didaktinė kompetencija

Didaktinė kompetencija – tai mokytojo žinios, gebėjimai, vertybės, asmens savybės, sąlygojančios efektyvų ugdymą. Ši kompetencija yra vienas svarbiausių veiksnių, lemiančių mokinių mokymosi motyvaciją ir rezultatus.

Mokytojo didaktinė kompetencija nagrinėjama per pedagoginę ugdomąją jo veiklą pedagoginėje sistemoje. Mokytojas gali veikti labai skirtingai, akcentuodamas vieną iš trijų edukacinių paradigmu: poveikio, sąveikos ir mokymosi.

Reikalavimai mokytojų didaktinei kompetencijai keičiasi kintant požiūriui į mokymo ir mokymosi prigimtį, santykį bei galimybes, taip pat kintant nacionaliniams švietimo tikslams.

Dabartiniu metu pagrindiniuose švietimo dokumentuose, pabrėžiančiuose mokyklų veiklos ateities perspektyvas, orientuojamasi į mokymosi paradigma pagrįstą mokytojo veiklą. Tai įpareigoja sudaryti galimybes šią paradigmą įgyvendinti, pirmiausia – mokytojams nuolat atnaujinant ir plėtojant savo didaktinę kompetenciją.

Norint tiksliai planuoti mokytojų didaktinės kompetencijos tobulinimo veiksmus, būtina nustatyti šiuo metu vyraujančią mokytojų didaktinės kompetencijos lygį. 2005 m. Švietimo ir mokslo ministerijos užsakymu atliktas tyrimas „Mokytojų didaktinės kompetencijos atitiktis šiuolaikiniams švietimo reikalavimams“ (atliko Kauno technologijos universiteto Edukologijos institutas), kurio rezultatai aptariami šiame leidinyje.

Lietuvos mokytojai dirba vadovaudamiesi poveikio paradigma, kai centrinis ugdymo proceso elementas yra mokytojas, o mokiniai tėra užduočių vykdytojai. Tačiau jie taip pat taiko ir sąveikos paradigmą, nors ir rečiau. Šiuo atveju mokytojas, išlaikydamas savo vadovaujamą vaidmenį, tariasi su mokiniais dėl ugdymo proceso organizavimo. Dažniausiai mokytojai naudoja rašymą, aiškinimą ir klausinėjimą, retai – savarankišką ir kūrybišką mokymąsi skatinančius metodus. Pastebėta, kad mokytojų veikloje taikomos šiuolaikinės didaktikos žinios yra fragmentiškos. Jiems trūksta šiuolaikinę pedagoginę sistemą ir mokytojo vaidmenį joje grindžiančių mokslo žinių visumos bei jų taikymo gebėjimų. Mokytojų didaktinė kompetencija nepriklauso nuo jų amžiaus, specialybės, mokyklos tipo ar mokyklos geografinės padėties.

Įvertinus dabartinį mokytojų didaktinės kompetencijos lygį nacionaliniu lygmeniu reikėtų:

- ✓ spręsti esminį neatitikimą tarp švietimo dokumentuose akcentuojamos ugdymo orientacijos į mokymosi paradigmą ir baigiamųjų egzaminų turinyje užfiksuoto didelio būtinų atgaminti žinių kiekio;
- ✓ rengiant mokytojus ir tobulinant jų kvalifikaciją suteikti sisteminių mokymosi paradigmos realizavimo žinių ir padėti įgyti gebėjimus nuo poveikio ar sąveika grįstos pedagogikos pereiti į mokymąsi akcentuojančią pedagogiką;
- ✓ skatinti švietimo institucijas ir socialinius partnerius aktyviai ir kompetentingai kurti lanksčias ir efektyvias edukacines ir mokymo(si) aplinkas, o Švietimo ir mokslo ministerijai – suformuoti šių aplinkų kūrimo gerosios patirties nustatymo bei sklaidos sistemą.

POŽIŪRIO Į MOKYMĄ IR MOKYMĄSI KAITA

Mokymasis visuomet vyksta tam tikrame specifiniame kontekste, kuriam būdingi tam tikri emociniai, organizaciniai, fiziniai ir kultūriniai ypatumai

(Novak, 1998)

Mokytojas – besimokančios visuomenės pilietis, todėl jo asmeninės savybės – atvirumas naujovėms, kūrybiškumas, bendradarbiavimo įgūdžiai ir pasiryžimas nuolatos atnaujinti savo žinias – kartinės sėkmės prielaidos.

(Fullan, 1999)

Aktyvaus mokymosi metodų naudojimas ugdymo procese leidžia ugdyti aukštesnio lygio mąstymo gebėjimus, taip pat užtikrinti požiūrių, vertybių ir lūkesčių apie mokymąsi kaitą. Todėl aktyvus mokymasis laikomas prasmingo mokymosi prielaida, skatinančia teigiamą požiūrį į mokymąsi.

(Fink, 2003)

Vykstant sparčiai ekonominei kaitai, vis labiau akcentuojant žinių visuomenės svarbą, keičiasi reikalavimai šiuolaikinei švietimo sistemai. Ji turi tapti atvira, susieta su gyvenimu, rengianti laisvą, kūrybišką, gebantį mokytis visą gyvenimą žmogų. Mokykloje realizuojama pedagoginė sistema patiria virsmą iš sąlygotos poveikio ar sąveikos paradigmų į grindžiamą mokymosi paradigma. Kinta mokymo principai. Pedagoginės sistemos elementai įgauna naują atspalvį. Keičiasi mokymo tikslai. Jų kaita lemia turinio, metodų ir principų kaitą. Ypatingas dėmesys skiriamas vertinimo sistemos ir metodų kaitai.

Šiuolaikinė didaktika, laikydama mokymosi paradigmą teoriniu pagrindu, akcentuoja mokymąsi kaip esminę ugdymo proceso sąlygą. Siekiama padėti mokiniui, jam pačiam aktyviai veikiant, įgyti esminį gamtos ir žmonių gyvenimo supratimą, besiremiantį mokslo žiniomis, bet ne formalių žinių įsiminimą, gebėjimą veikti vadovaujantis esminėmis vertybėmis. Mokytojas kaip tokio mokymosi įkvėpėjas ir patarėjas (konsultantas), savo dalyko specialistas, geba panaudoti ne tik formalaus, bet ir neformalaus bei informalaus mokymosi teikiamas galimybes. Tiek mokytojas, tiek mokinys geba pasinaudoti šiuolaikinėmis informacinių ir edukacinių technologijų teikiama galimybėmis.

Besimokantieji, sąveikaudami su juos supančia aplinka, nėra pasyvūs informacijos gavėjai, nes jie aktyviai kaupia žinias ir ugdomi įgūdžius. Tik toks mokymasis užtikrina pačių mokinių iniciatyvą ir įsitraukimą į mokymosi procesą. Jo metu didesnė atsakomybė tenka mokiniui, mažiau dėmesio skiriama žinioms perduoti, bet užtikrinama pačių mokinių veikla ir tyrinėjimas. Mokinio patiriamos emocijos, jausmai laikomi svarbiais, nes jie lemia besimokančiojo savijautą ir įgyjamą patirtį.

Skatinant mokinių aktyvumą, tikslinga kurti mažas grupes, kurios periodiškai priimtų sprendimus ar atsakytų į užduotus klausimus. Reikia rasti būdų, kaip įtraukti į dialogą žmones už mokyklos ribų (internetas, el. paštas, realus gyvenimas), padėti mokiniams rasti būdų stebėti (tiesiogiai ir netiesiogiai) dalyką ar veiklą, kurios jie mokosi, skatinti mokinius rašyti mokymosi dienoraščius, kurti mokymosi rezultatų aplankus, atspindinčius jų kompetencijos plėtotę.

Mokymo procese turi būti užtikrinta mokymosi motyvacija: mokiniams reikia padėti suprasti jo reikšmę, o kaip paramą mokymuisi mokymą organizuoti taip, kad ugdymo procesas teiktų malonumą mokiniui ir mokytojui.

Šiuolaikinė didaktika akcentuoja didesnius reikalavimus mokytojų kompetencijai, pabrėžia gebėjimą organizuoti šiuolaikinę pedagoginę sistemą kaip edukacinę aplinką, gebančią transformuotis į kiekvienam mokiniui tinkamą mokymosi aplinką.

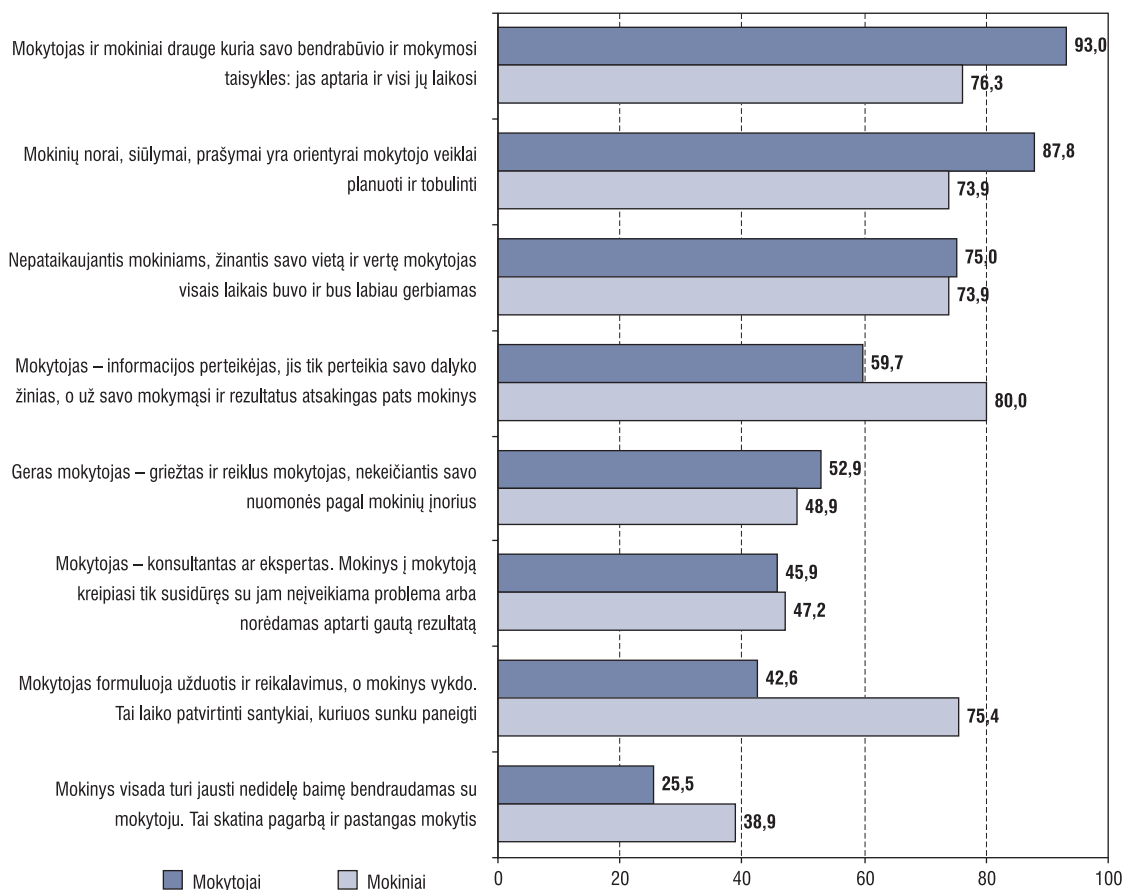
Mokytojo didaktinę kompetenciją apibūdina šios charakteristikos: mokytojo darbo stilius, mokymo tikslai, metodai, mokymo(si) aplinka, mokytojo ir mokinio sąveika. Pateikiamoje lentelėje pagal aprašomas charakteristikas galima įvertinti, kokia paradigma vadovaujasi mokytojas savo kasdieniame darbe.

Mokytojo didaktinės kompetencijos charakteristikos	Tradicinė (poveikio) paradigma	Sąveikos paradigma	Mokymosi paradigma
			
Mokytojo požiūris į mokymo ir mokymosi procesus	Mokymas yra faktų, gebėjimų perteikimo, jų įsiminimo ir atkartojimo procesas (<i>vadovėlyje viskas parašyta, kas neaišku – klausyk įdėmiai, aš pasakysiu, o tu – pakartok</i>).	Mokytojas pripažįsta mokymo ir mokymosi sąveiką, tačiau mokymui vis tiek teikia pirmenybę (<i>mokinys turi būti mokomas, kad mokytųsi, tačiau galima tartis, kaip jam mokytis</i>).	Mokytojas remiasi mokinių patirtimi, aplinka ir į pirmą vietą kelia mokymąsi „visur ir visada“ bei laiko svarbiais įvairius informacijos šaltinius ir mokymosi priemones.
Mokytojo darbo stilius	Tik mokytojas yra aktyvus veikėjas, kuris turi tikslą ir pagal jį veikia.	Mokytojas yra mokymo proceso vadybininkas, organizatorius, kuris tariasi su mokiniu priimdamas sprendimus.	Mokytojas yra mokymosi patarėjas (konsultantas), specialistas, padėjėjas. Savo žinias ir įgūdžius taiko mokiniui padėdamas įveikti problemas, kurios jam kilo besimokant.
Mokymo ir mokymosi tikslai	Mokytojas pats formuluoja pamokos ir mokymo tikslus, nes tik jis yra atsakingas, ko išmoks jo mokiniai. Svarbūs mokymo, o ne mokymosi tikslai.	Mokytojas pats formuluoja pamokos ir mokymo tikslus, tačiau jų tikslingumą aptaria su mokiniais.	Mokymosi tikslus formuluoja pats mokinys. Mokytojas padeda jam šiuos tikslus suderinti su oficialia ugdymo programa.
Mokymo ir mokymosi metodai	Mokytojas pamokose dažnai naudoja aiškinimą, klausinėjimą, rašymą, teksto skaitymą, mokyklinę paskaitą, demonstravimą.	Mokytojas, be tradicinių mokymo metodų, dažnai naudoja diskusijas, problemų sprendimo paieškas grupėmis, žaidimus, dramas ir imitacijas, grupės projektus, seminarus.	Mokytojas, be tradicinių mokymo metodų, naudoja individualius ir grupinius problemų sprendimo būdus, individualius ar grupinius projektus, mokymąsi iš patirties, individualų tyrimą, savivaldų mokinių mokymąsi, kūrybą, darbą su informacijos šaltiniais.
Mokinio vaidmuo	Mokinys yra pasyvus informacijos priėmėjas.	Vertinamas mokinio dalyvavimas mokymo procese.	Mokinys yra pats atsakingas už savo mokymąsi, jis aktyviai dalyvauja tobulindamas ir keisdamas save, taiko savo draugų patirtį.

MOKYTOJO DARBO STILIUS

Mokytojo darbo stilius arba mokytojo požiūris į savo veiklą, vaidmens susikūrimas tiesiogiai siejasi su jo teoriniu požiūriu į mokymą ir mokymąsi. Kas yra ugdymo proceso centre – mokytojas ar mokinys – neretai leidžia prognozuoti, kokia edukacine paradigma vadovaujasi mokytojas. Tačiau vien tik jo atsakymų neužtenka, kad būtų galima spręsti, jog šią savo poziciją jis įgyvendina pedagoginėje praktikoje. Būtina sužinoti, kaip šį stilių vertina mokiniai.

Mokytojų darbo stiliaus vertinimas (%)



Mokytojų ir mokinių atsakymų apie mokytojų darbo stilių reitingai bei gautų duomenų analizė leido nustatyti, kad Lietuvos mokytojams nėra būdingas vienas vyraujantis mokymo stilius.

Daugiau nei trečdaliui mokytojų būdingas mokymo stilius apima poveikio ir sąveikos paradigmų elementus bei negatyvią nuostatą mokymosi paradigmos atžvilgiu.

Trečdaliui mokytojų būdingas mokymo stilius jungia poveikio, sąveikos ir mokymosi paradigmų elementus.

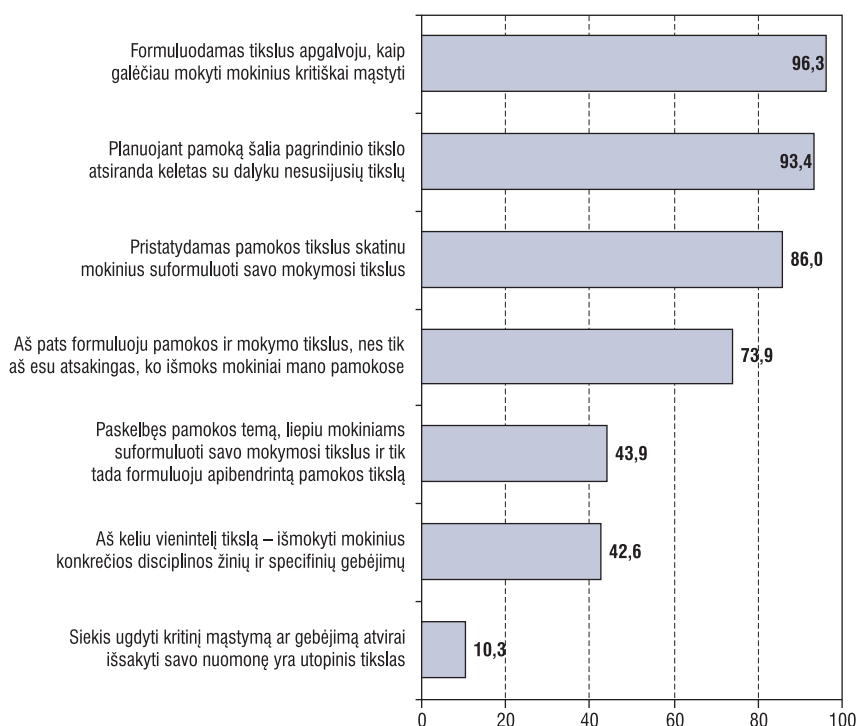
Penktadaliui mokytojų būdingas mokymo stilius sieja tik poveikio paradigmos elementus ir negatyvią nuostatą sąveikos atžvilgiu.

Kol kas nenustatyta mokytojų, kuriems būtų būdingas mokymo stilius, pagrįstas mokymosi paradigma.

MOKYMO IR MOKYMOSI TIKSLAI, METODAI, MOKYMOSI APLINKA

Mokymo, taip pat ir ugdymo tikslų formulavimas priklauso nuo to, kokia edukacine paradigma vadovaujasi mokytojas. Tikslas turi atspindėti žmogaus, gebančio gyventi žinių visuomenėje, esminių kokybių plėtojimą. Vadovaujantis šiuolaikine mokymosi paradigma, mokinyi yra savivaldus, todėl jis pats formuluoja mokymosi tikslus. Tačiau norėdamas įgyti valstybės pripažintą išsilavinimą, jis turi savo mokymosi tikslus derinti su ugdymo programos pagrindiniais tikslais. Mokytojas konsultuoja, pataria, kokios yra pasirinkimo galimybės, eiliškumas, kaip galėtų atrodyti visuminė mokinio mokymosi tikslų struktūra, įskaitant formalų, neformalų ir informalų mokymąsi. Šią principinę poziciją atspindi ir pamokos tikslai bei jų formulavimas.

Mokymo ir mokymosi tikslų formulavimas mokytojų nuomone (%)



Apie 96 proc. Lietuvos mokytojų formuluodami pamokos tikslą, orientuojasi į mokinius, į jų kritinio mąstymo ugdymą. Tik apie 10 proc. mokytojų netiki, kad pamokose įmanoma ugdyti mokinių kritinį mąstymą ir gebėjimus argumentuotai išsakyti savo nuomonę. Tai rodo, jog dauguma mokytojų formuluodami pamokos tikslus jau vadovaujasi ne savo išankstiniais tikslų šablonais, o orientuojasi į tos klasės, tų mokinių pasirengimą, gebėjimus ir pan.

Tikslo formuluotę paprastai papildo uždaviniai, kurie konkrečiai įvardija, kaip bus siekiama tikslo. Ką mokytojams lengviau įvardyti: tikslą ar uždavinius? Apie 40 proc. mokytojų teigia, kad jiems nesunku kiekvienoje pamokoje apibrėžti jos tikslą ir uždavinius, 25 proc. – lengviau įvardyti pamokos tikslą, o 20 proc. – pamokos uždavinius. Tai rodo, kad mokytojams dar trūksta įgūdžių ir pasitikėjimo formuluojant pamokos tikslus, ypač jei norima į šį procesą įtraukti ir pačius mokinius.

Mokytojui, siekiančiam įgyvendinti šiuolaikinius ugdymo tikslus, svarbu sukurti palankias edukacines ir mokymosi aplinkas, kurios nebuvo akcentuojamos tradicinėje mokymo paradigmoje. Tai daroma atsižvelgiant į realią situaciją: mokinių poreikius ir galimybes, paties mokytojo gebėjimus, savybes ir pan.

Norint įvertinti, kokias mokymosi aplinkas mokytojai kuria savo klasėse, mokiniams buvo pateiktos schemos, atspindinčios tam tikrus sėdėjimo patalpose variantus (žr. lentelėje).

1	2	3	4	5

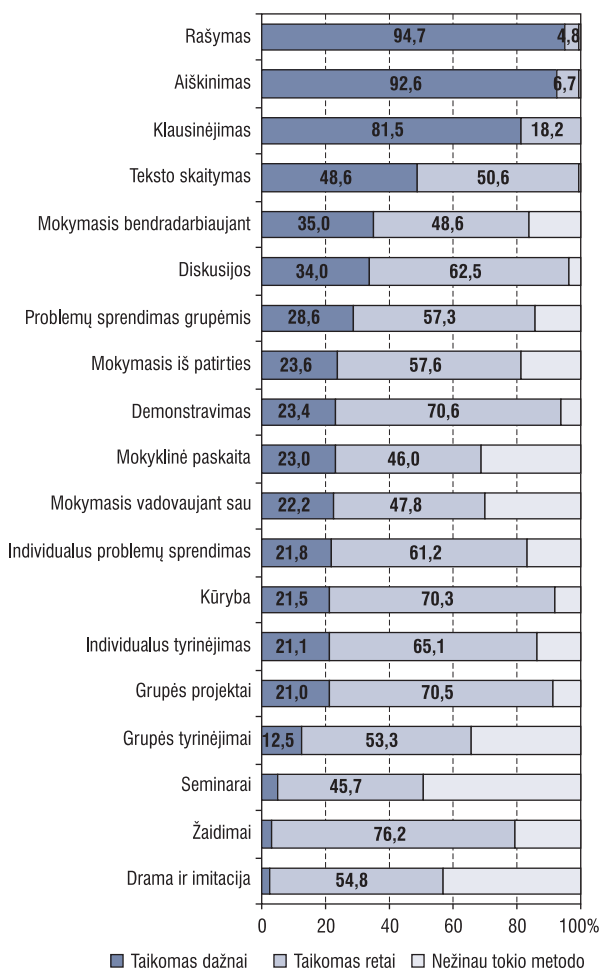
Įprastai suolai pamokoje yra sustatyti eilėmis (1 schema). Tai nurodė 97 proc. mokinių. Šis suolų sustatymas klasėje labiausiai tinka informacijos perteikimo ir jos priėmimo situacijai, kai tarp mokytojo ir mokinio yra akivaizdi distancija. Esant suolų išdėstymui, pavaizduotam 2 schemeje, distancija tarp mokytojo ir mokinių akivaizdžiai mažėja. Mokytojas tampa lygiaverčiu darbo grupės nariu arba sąveikos, dialogo dalyviu. 3 schemeje mokytojas dar labiau praranda dominuojančias pozicijas ir jo vaidmuo kinta nuo informacijos perteikėjo iki patarėjo (konsultanto), kai atsakomybė už mokymosi rezultatus tenka pačiam besimokančiajam.

Suolai sustatomi taip, kaip pavaizduota 2 schemeje, tose patalpose, kuriose vyksta mokinių ir mokytojų pasitarimai bei diskusijos (nurodė 58 proc. mokinių). 24 proc. mokinių nurodė, kad ir pasitarimai, ir diskusijos vyksta patalpose, kuriose suolai yra sustatyti eilėmis (1 schema).

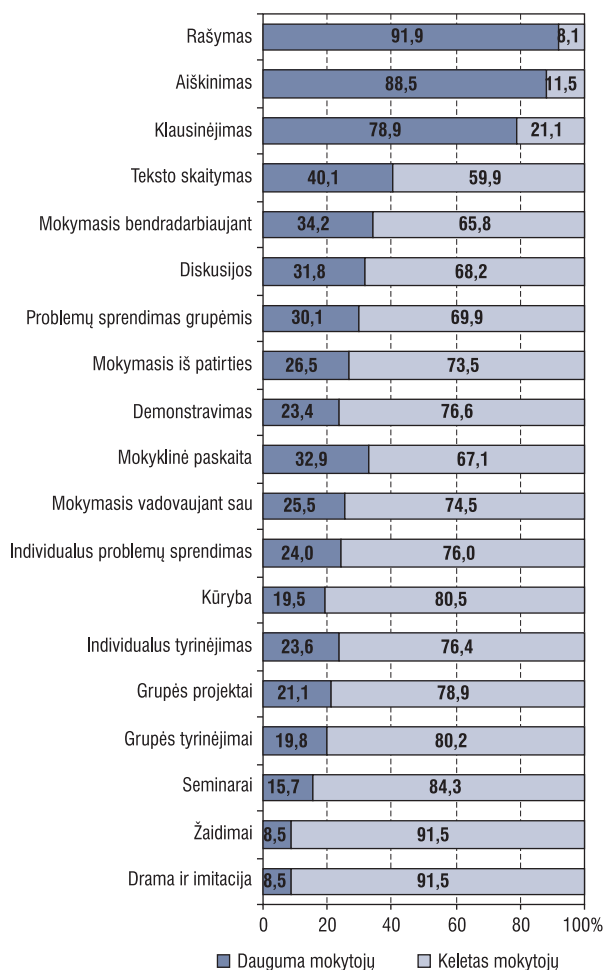
Norėdami pristatyti arba įgyvendinti savo idėją kartu su kitais bendramoksliais, 52 proc. mokinių rinkęsi suolų sustatymą, pavaizduotą 2 schemeje, 18 proc. – 1 schemeje ir po 12 proc. mokinių pasirinktų 4 ir 5 schemeose pavaizduotus suolų išdėstymus.

Mokytojas, siekdamas įgyvendinti šiuolaikinius ugdymo tikslus, turi ieškoti tokių mokymo metodų, kurie minimaliomis laiko sąnaudomis leistų pasiekti norimą rezultatą. Absoliučiai gerų ar blogų mokymo metodų nėra, nes vieni jų gali būti tinkami vienam mokiniui, bet netinkami kitam, gali tiktai vienai situacijai, bet netikti kitai. Tačiau atitinkamas metodų sąrašas išryškina taikomą edukacinę paradigmą.

Mokymo metodo taikymo dažnis mokinių nuomone, %



Mokytojų, taikančių atitinkamą mokymo metodą dalis, % (mokinių nuomonė)

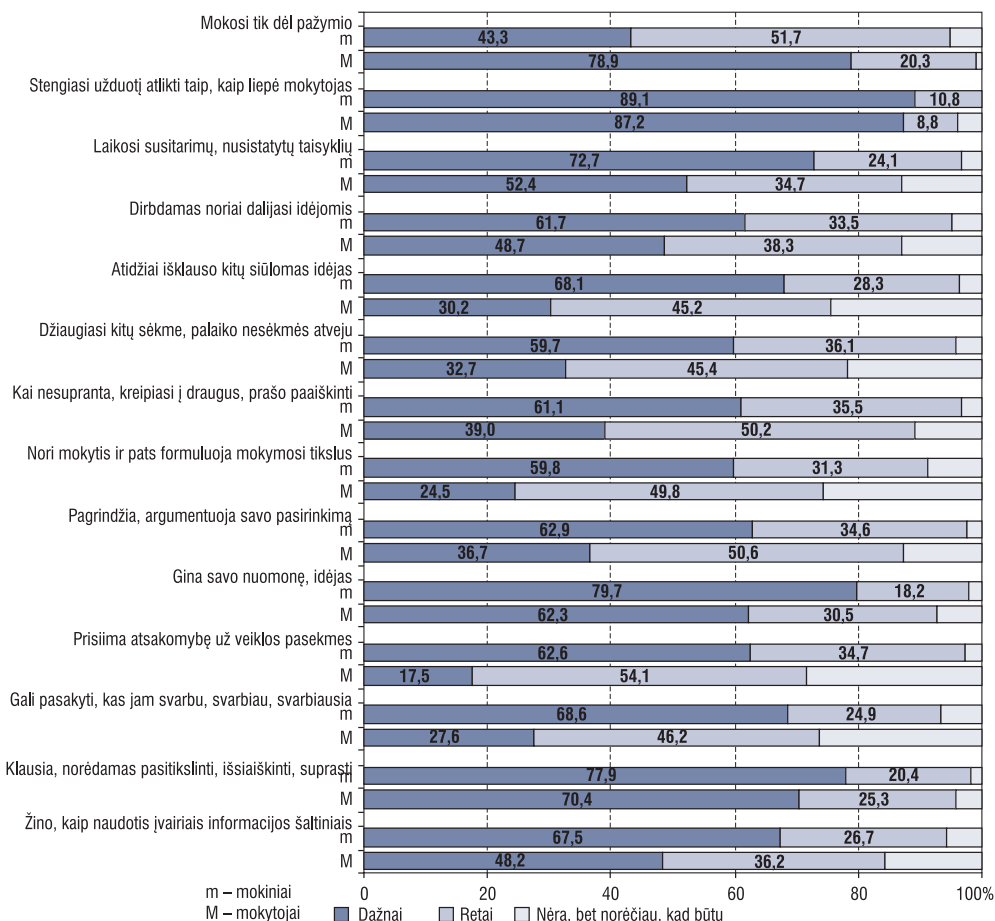


Mokinių nuomone, beveik visi mokytojai dažniausiai taiko tris tradicinius mokymo metodus: rašymą, aiškinimą ir klausinėjimą. Mokymo metodai, kurie skatintų mokinių savarankiškumą, kūrybiškumą, atsakingumą, ugdytų jų kritinį mąstymą, yra naudojami retai ir tik nedaugelio mokytojų. Taigi mokytojai dar neišdrįsta į savo pamokas įnešti naujumo, netikėtumo taikydami šiuolaikinius mokymo metodus. Galima taip pat daryti prielaidą, kad tradicinių mokymo metodų taikymas yra susijęs ir su tuo, kad ypač aukštesniosiose klasėse mokytojai ir mokiniai susikoncentruoja į galutinį rezultatą – brandos egzaminus, mažiau laiko ir dėmesio skirdami naujiems mokymosi būdams įvaldyti ir taikyti.

MOKINIO VAIDMUO

Mokinio vaidmuo yra viena iš ypač svarbių charakteristikų, atskleidžiančių pedagoginės sistemos ir ugdymo proceso esmę, taip pat kokia edukacine paradigma ji grindžiama. Jeigu mokinio vaidmenį skirtingai supranta mokytojas ir mokinys, kyla klausimų: a) dėl mokytojo kompetencijos įgyvendinti šiuolaikinę pedagoginę sistemą, kurioje mokytojas ir mokinys – darniai veikiantys, vienas kitą suprantantys bei pažįstantys ir sugebantys susitarti subjektai; b) dėl nepakankamų mokinio refleksijos gebėjimų; c) dėl nepakankamų mokytojo gebėjimų vertinti mokinį.

Mokinio vaidmuo pamokoje mokinių ir mokytojų nuomone, %



Mokytojai mokinio vaidmenį apibūdina teiginiais, būdingais poveikio paradigmai: mokosi tik dėl pažymio, užduotis atlieka taip, kaip mokytojas liepė. Mokytojo ir mokinių dialogą galima įžvelgti tik tiek, kiek jis slepiasi po teiginiais, jog mokiniai laikosi susitarimų, gina savo nuomonę ir idėjas, klausia norėdami patikslinti, išsiaiškinti, suprasti. Mokinių savarankiškumą, mokėjimą bendrauti mokytojai išskiria rečiau nei mokiniai. Tai tik patvirtina, kad Lietuvos mokytojai į mokinį ugdymo procese dažniau žiūri kaip į mokytojo užduočių vykdytoją nei į aktyvų proceso kūrėją ir dalyvį. Lieka neaišku, ar tokia situacija tenkina ir mokinius, ir mokytojus. Gal tai iliustruoja akivaizdų mokytojų dominavimą ir mokinių paklusnumą? Gal tai pareiškimas? Tikėtina, kad tokį mokytojų ir mokinių vaidmenį apsprendžia ir tai, jog nedaug mokytojų savo kasdienėje veikloje naudoja šiuolaikinius mokymo metodus. Mokiniai, sprendžiant iš jų atsakymų, laiko save aktyvesniais, nei apie juos mano mokytojai.

SĄVOKŲ ŽODYNĖLIS

Paradigma – esminis teorinis požiūris, kurio susitarta laikytis.

Pedagoginę sistemą sudaro ugdymo tikslas, turinys, formos, metodai, priemonės ir jos subjektai – mokinys(-iai) ir mokytojas(-ai), susiję tarpusavio ryšiais.

Mokymo paradigma akcentuoja pedagoginį poveikį (*mokaisi tik tada, kai aš tave mokau*).

Mokymosi paradigma akcentuoja savivaldų mokinio mokymąsi (šiuo atveju teigtina, kad mokinys mokosi ne tik tada, kai yra mokomas, bet gali mokytis ir mokosi taip pat ir savo iniciatyva, šie rezultatai taip pat yra vertinami ir pripažįstami).

Sąveikos paradigma (tarpinė tarp mokymo ir mokymosi paradigimų) pripažįsta laisvesnę, interaktyvesnę pagal taikomus metodus pedagoginį procesą, tačiau išlaikoma ta pati pozicija, kad mokytojas priima sprendimus dėl ugdymo tikslų ir turinio, todėl koks nors nukrypimas nuo šios „linijos“ yra nevertinamas.

Edukacinė aplinka – tai dinamiška ugdymo ir mokymosi erdvė, sukurta ir veikiama mokytojo bei sąlygota ugdymo tikslo, jį atitinkančio turinio bei jo įsiminimą paremiančių ugdymo formų, metodų, priemonių, mokyklos kultūros bei joje veikiančių mokinių ir kitų subjektų.

Mokymosi aplinka – kiekvieno besimokančiojo atpažįstama ar sukurama ir panaudojama mokymosi erdvė, kurios esminiai bruožai – informacija ir jos gavimo bei perėmimo priemonės. Paprastai mokytojo sukurta edukacinė aplinka nulemia kiekvieno mokinio mokymosi aplinkos susiformavimą, tačiau retai kada galima dėti lygybės ženklą tarp mokytojo sukurtos edukacinės aplinkos ir konkretaus mokinio atpažintos ar susiformuotos mokymosi aplinkos.

Informalus mokymasis – tai individo savaiminis mokymasis, paprastai realizuojamas atliekant įprastinę gyvenimo veiklą – bendraujant, keliaujant, skaitant knygas, žiūrint televiziją, kino filmus ir pan. Tačiau informalus mokymasis „įsiterpia“ ir į formalųjį bei neformalųjį mokymąsi, pavyzdžiui, mokiniui skaitant literatūrą, nenumatytą pagal ugdymo tikslus, savo iniciatyva veikiant ir toje veikloje įgyjant žinių, gebėjimų ir pan.

Savivaldus mokymasis (*self-directed*) vyksta tada, kai mokinyas planuoja savo mokymąsi, numato jo priemones, kitas sąlygas, tikrinasi pasiektus rezultatus, apmąsto savo pažangą.

Savivaldus mokinyas – realizuojantis savivaldų mokymąsi.

REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

Šiaučiukėnienė L., Visockienė O., Talijūnienė P. (2006). *Šiuolaikinės didaktikos pagrindai*. Kaunas: Technologija.

Petty G. (2006). *Šiuolaikinis mokymas*. Vilnius: Tyto Alba.

Marzano R. J. (2005). *Naujoji ugdymo tikslų taksonomija*. Vilnius: Žara.

Jensen E. (1999). *Tobulas mokymas*. Vilnius: AB OVO.

Stoll L., Fink D. (1998). *Keičiame mokyklą*. Vilnius: Margi raštai.

TRUMPAI APIE TYRIMĄ, KURIUO REMTASI ŠIAME LEIDINYJE

Švietimo ir mokslo ministerijos užsakymu 2005 m. atliktas tyrimas „Mokytojų didaktinės kompetencijos atitiktis šiuolaikiniais švietimo reikalavimams“. Tyrimą atliko Kauno technologijos universiteto mokslininkų grupė: prof. habil. dr. Palmira Jucevičienė (vadovė), dr. Nijolė Bankauskienė, dr. Berita Simonaitienė, prof. habil. dr. Liuda Šiaučiukėnienė. Tyrimo konsultantas – Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vyriausiasis specialistas Renaldas Čiužas. Atliekant tyrimą buvo apklausti 857 mokytojai ir 931 mokinyas iš įvairių Lietuvos vietovių. Tyrimo imtis yra reprezentatyvi Lietuvai. Išsamų tyrimo ataskaita yra skelbiama Švietimo ir mokslo ministerijos tinklalapyje (http://www.smm.lt/svietimo_bukle/tyrimai.htm).

ŠVIETIMO PROBLEMOS ANALIZĖ – Švietimo ir mokslo ministerijos leidinių serija, skirta politikams, savivaldybių ir apskričių švietimo padalinių specialistams bei plačiajai visuomenei, nušviečianti kylančias ir sprendžiamas švietimo problemas. Ši serija leidžiama įgyvendinant Švietimo ir mokslo ministerijos Mokyklų tobulinimo programos B komponento „Švietimo kokybės vadybos sistemos sukūrimas“ uždavinius.

Serijoje „Švietimo problemos analizė“ pateikiama glausta, konkreti ir aktuali švietimo sistemos funkcionavimo problemų analizė. Gali būti analizuojamos įvairios švietimo problemos – įvardijama ir aprašoma pati problema; aptariami klausimai, susiję su svarbių problemų sprendimu; siūdomi ir aptariami nauji iššūkiai švietimui; trumpai aprašomi konkretūs švietimo tyrimų rezultatai ir atradimai.

Pasiūlymus, pastabas ar komentarus prašome siųsti MTP B komponento vadovui Švietimo ir mokslo ministerijos Strateginio planavimo ir analizės skyriaus vedėjui Ričardui Ališauskui (Ricardas.Alisauskas@smm.lt) arba MTP B komponento administratoriui Strateginio planavimo ir analizės skyriaus vyriausiajai specialistei dr. Ritai Dukynaitei (Rita.Dukynaite@smm.lt).

Analizę parengė Renaldas Čiužas, Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vyriausiasis specialistas ir prof. habil. dr. Palmira Jucevičienė, Kauno technologijos universiteto Socialinių mokslų fakulteto Edukologijos instituto direktorė

LIETUVOS MOKYTOJŲ DIDAKTINĖ KOMPETENCIJA

2006-10-20. Tir. 1000 egz.

Išleido Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos
Švietimo aprūpinimo centras, Geležinio Vilko g. 12, LT-01112 Vilnius
Spausdino UAB „Sapnų sala“, S. Moniuskos g. 21, LT-08113 Vilnius.

ISSN 1822-4156